

Titel: BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1947-08-27)

Citation: "BREV TIL: Hans Jørgen Uldall FRA: Louis Hjelmslev (1947-08-27)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_034-shoot-workidacc-1992_0005_034_Uldall_0070/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

40 Ordruphøjvej,
Charlottelund.

Udall, N. J., 69

27/8 47

Kære Udall,

Imorgen tidlig rejser jeg til Sverige og Finland for 6 uger. Satan til lidt forslag i tiden, som der staar hos Herman Bang. Nu havde jeg endda saa bestemt haabet at skrive et glossematisk brev til dig - gud véd hvor mange gange tidligere i livet man nu har skrevet de ord.

Iddertid, tak for dit sidste af 20/6. Det glæder os at erfare om familiens trivsel i Asuncion de Paraguay saavel som i BA.

Lad mig da, ligesom sidst inden rejsen til Tjecoslovakiet, skrive en lille beretning om almindelige ting, for dog at give et livstegn. Der er ogsaa et og andet, som fortjener at berettes.

Turen til Tjecoslovakiet var særdeles vellykket. Vibeke var med, og vi havde det dejligt; clouet var afgjort de slovakiske bjerge. Tatrabjergene gensaa jeg med fryd efter 23 aars forløb - og desuden var vi paa et sted der hedder Turčianský Svätý Martin, som er en videnskabens perle paa jorden. Kernen i det er Matica Slovenská, som bekendt (hvilket jo altid betyder: som formodentlig ukendt) har hvert slavisk land sin Matica, dvs nationale kulturinstitution; i Slovakiet har den 30.000 medlemmer og har derved tjent en formue (væsentlig paa trykning af populær litteratur paa slovakisk), og denne formue bruges nu udelukkende til rent videnskabelige formaal, heriblandt lingvistik. TSM er en lille by paa 10.000 indbyggere, beliggende idyllisk paa en bred slette omkranset af bjerge med brusende bække, vandfald og herlig vin; her ligger den omtalte Matica med store bygninger, et magtigt bibliotek, et pragtfuldt museum, komfortable forhold og rigelige midler til et herligt liv i den rene forskning omgivet af materielle goder. Da der kun sjældent kommer udlændinge, blev jeg modtaget med aabne arme af direktøren, som foreviste alle indvortes og udvortes herligheder, kørte os rundt i sin vogn i bjergene og skænkede mangt et lifligt bøger. Der skal jeg sgu snart paa studieophold. Men vogt dig, betingelsen er at man kan slovakisk eller i hvert fald tjechisk.

Bratislava var ogsaa storartet. Ogsaa det var en pilgrimsfærd for mig efter de mange aars forløb. Vi blev indlogeret i fyrstesuiten paa Hotel Carlton og guddommeligt opvartet. Den nye Cercle linguistique de Bratislava, med Isačenko som iltet centrum (det er han, der ifølge Roman Jakobson minder om dig, hvad jeg godt kan se, han er i hvert fald alle pengene værd), er en glimrende vaagen og fornuftelig klub, noget andet end den efterhaanden noget støvede do-do, i Prag, som vist har haft sine bedste dage. Jeg holdt foredrag begge steder, og betegnende er det, at i Prag formanden, Havranek, strax efter foredraget indledte diskussionen med at sige, at det, vi nu skulde se at finde ud af, var, hvad der er det pragske synspunkt i modsætning til det københavnske. (Altsaa, gennem navlebestirring maa man blive klar over sin egen sekteriske tro - en kæn videnskabelig sand; intet ondt om Havranek isvrigt, personlig er han en perle, men alligevel ..) I Bratislava havde vi en overordentlig udbytterig, interessant og langvarig diskussion, og der er - især hos Isačenko, men ogsaa hos nogle af de andre - dels stor forstaaelse for vore synspunkter, dels en udpræget vilje til en uhildet og saglig holdning. Naa, jeg taler mest om Slovakiet? Vi var ogsaa i Prag

og Erno, og da jeg var officiel udsending havde jeg mange hverv og blev overalt modtaget med stor elskværdighed. Jeg kan stadig godt lide Tjecherne; men Slovakkerne var oplevelsen. Jeg kan hilse dig fra Trnka og Vachek, det er vist dine nærmeste bekendte, og de spurgte ogsaa til dig. Nu er den purunge Skalická jo ophøjet til professor i almen lingvistik ved Karls-universitetet; jeg finder det er fantastisk - kender du hans opera omnia? Han skriver een dag om kinesisk, den næste om bantue, saa om ungarsk, holder forelæsninger over suaheli og baskisk samt over almen semiologi, og efter min ringe mening er det altsammen rasende diletantisk og ufarligt; men han og Trnka er de store lys i Cercien, foruden naturligvis Mukarovsky, der for resten ogsaa spurgte til dig, men som er kronisk syg. De har jo haft meget haarde tider under besættelsen; men de har nu ogsaa paa anden maade tabt gejsten. Ulykken er at de har en tendens til at leve paa fortiden og at de stadig følger sig som verdens centrum, og hvad der sker andre steder véd de ikke meget om; men de er jo ogsaa meget isolerede nu; amerikanske og engelske bøger kan de næsten ikke købe nogen af, og, paradoksalt nok, russiske bøger faar de ingen af. Ellers har jeg ikke indtryk af nogetudpræget sovjetdiktat; landet er jo ikke besat, og mit indtryk er at de frivilligt har taget deres standpunkt, omend maaske for en ikke uvæsentlig del af opportunistiske grunde. Jeg tror meget kan ændre sig dernede i politisk henseende.

Det var nu det, isvrigt kommer jeg til at meddele dig, at Diderichsen, som ikke helmer før han har læst den glossematisk verdensgaaende, har tvunget mig til at afholde kollokvier (daglange) paa min græsplæne midt i sommerferien for en undrende skare, og forskellige synspunkter fremkom, som gjorde det yderst nærliggende for mig at begynde at læse højt af dine glossematisk breve til mig. Enden blev, at jeg gav hele vorer efterkrigs-videnskabelige korrespondance til mangfoldiggørelse, paa det at jorden maa vorde frugtbar i de mange sjæle; det har du forhaabentlig ikke noget imod. - De mennesker arbejder saadan, at de er nær ved at tage vejret fra mig, jeg der aldrig har tid til at tænke paa glossematik. Jeg er jo altid ude at rejse, og naar jeg kommer hjem, venter her tusinde ting. De andre sidder bare og maser videre, og de er saamænd plus glossématiciens que les glossématiciens.

Jeg venter at komme hjem fra Sverige-Finland i midten af oktober. Nu skal jeg altsaa brush up my Finnish and Lapp, og isvrigt gæste det, som vennen Zetterholm, en ensom strukturalistisk stjerne i den Uppsalensiske ødemark, kalder "junggrammatikkens faste borg i Norden". De er noget langt tilbage histovre. Men gode venner venter mig baade hist og her, og jeg er jo nu altsaa eengang blevet en comais-voyageur.

Bølgene har gaaet højt i Rygaards alle paa det sidste. Sv. Smith har indforklaget Bering Lilsberg for ministeriet, men BL er blevet pure frikendt. Det var en haard een for Smith, og der er næppe tvivl om, at han nu af al magt søger over til os; han staar allerede i lektionskatalogen som privatdocent.

Ellers er der vist ingen store nyheder, det skulde da være at Hendriksen er blevet professor i jämförande språkforskning med sanskrit i Uppsala. At vi har haft en lang typografstrejke, véd du vel; nu kommer vi i gang igen.

Gid I nu frendeles maa tumle jer godt hist ude paa passletterne. Jeg holder mig nu nok væsentlig til det lille Europa; det er et charmerende land. Din hengivne